

Sygnatura akt VIII C 3181/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant starszy sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.

przeciwko T. F.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 3181/18

UZASADNIENIE

W dniu 14 sierpnia 2018 roku powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wytoczył przeciwko pozwanemu T. F. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 2.494,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 sierpnia 2018 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwanego kwoty z tytułu zawartej w 20 marca 2017 roku z (...) S.A. umowy pożyczki nr (...). Pozwany nie wywiązał się z zobowiązań wynikających z umowy. W dniu 29 września 2017 roku pierwotny wierzyciel scedował przysługującą mu wobec pozwanego wierzytelność na rzecz powoda. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: niespłacony kapitał – 1.374,99 zł, naliczone przez pierwotnego wierzyciela należności uboczne – 890,52 zł oraz skapitalizowane odsetki karne – 229,27 zł.

(pozew w e.p.u. k. 3-6v.)

W dniu 17 października 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżył sprzeciwem, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W treści sprzeciwu pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej i biernej, a także nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości.

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

(nakaz zapłaty k. 7, sprzeciw k. 8-9v., postanowienie k. 11)

Po przekazaniu sprawy z e.p.u., powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości. Tożsame stanowisko powód zajął w piśmie procesowym z dnia 4 marca 2019 roku. W jego treści wyjaśnił, iż na mocy zawartej umowy pozwany otrzymał pożyczkę w wysokości 1.750 zł zobowiązując się do jej spłaty w terminach i wysokości określonych w harmonogramie spłat. Pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania, na skutek czego w dniu 17 września 2017 roku umowa została wypowiedziana. Odnośnie dochodzonej kwoty powód wskazał, że na należności uboczne (890,52 zł) składają się prowizja oraz koszty związane z udzieleniem pożyczki, z kolei należność odsetkowa obejmuje odsetki naliczone przez pierwotnego wierzyciela (145,41 zł) oraz przez powoda (83,86 zł).

(pismo procesowe k. 13, k. 38-41, pozew k. 14-16)

W toku dalszego procesu pełnomocnicy stron podtrzymali stanowiska w sprawie. Pełnomocnik pozwanego uzupełniająco podniósł, że powód nie wykazał, aby pozwany otrzymał jakiegokolwiek środki finansowe od pierwotnego wierzyciela.

(pismo procesowe k. 52-55, k. 58)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 marca 2017 roku pozwany T. F. zawarł z (...) S.A. w O. umowę pożyczki ratalnej nr (...), na mocy której pozwany miał otrzymać pożyczkę w wysokości 1.750 zł, przy czym kwota do wypłaty została w umowie określona na 1.500 zł. Kwotę pożyczki pozwany zobowiązał się spłacić wraz z prowizją za udzielenie pożyczki – 300 zł, prowizją operacyjną – 674,38 zł oraz odsetkami (10% w skali roku) – 142,23 zł, w 18 miesięcznych ratach płatnych w terminach oznaczonych w harmonogramie. Płatność pierwszej raty przypadała na dzień 18 kwietnia 2017 roku. Całkowity koszt pożyczki wyniósł 1.366,61 zł, natomiast całkowita kwota do zapłaty 2.866,61 zł.

Wypłata pożyczki miała nastąpić w jednej z czterech form: (1) wypłata gotówkowa, (2) przelew na rachunek bankowy pożyczkobiorcy wskazany we wniosku, (3) zasilenie karty prepaid, na podstawie odrębnej umowy pożyczkobiorcy z pożyczkodawcą, (4) wypłata gotówkowa w postaci płatności G. w kasie banku lub w oddziale (...) Poczty Polskiej w terminie 4 dni od dnia postawienia kwoty pożyczki do wypłaty do dyspozycji pożyczkobiorcy. Formę wypłaty pożyczki pożyczkobiorca określał w treści wniosku, który stanowił warunek zawarcia umowy. Wypłata następowała nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od dnia pozytywnej decyzji (...), co do udzielenia pożyczki.

Z tytułu opóźnienia w spłacie pożyczki pierwotny wierzyciel był uprawniony do naliczania odsetek karnych w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. W przypadku naruszenia przez pożyczkobiorcę warunków umowy, w szczególności nieterminowej spłaty zadłużenia, pożyczkodawca był uprawniony do wypowiedzenia umowy w formie pisemnej z zachowaniem 7-dniowego okresu wypowiedzenia.

Do akt sprawy nie został złożony wniosek pozwanego o udzielenie pożyczki oraz potwierdzenie wypłaty pożyczki.

(umowa pożyczki k. 42-44, harmonogram k. 45-46)

W dniu 17 września 2017 roku pierwotny wierzyciel sporządził oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki, w treści którego wysokość zadłużenia pozwanego (całkowita kwota do zapłaty) została oznaczona na kwotę 1.743,47 zł.

(wypowiedzenie umowy k. 75)

W dniu 29 września 2017 roku (...) S.A. zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, której przedmiotem były przysługujące cedentowi wierzytelności wobec osób fizycznych. W myśl postanowień umowy, wierzytelności przechodziły na cesjonariusza w dniu jej zawarcia, pod warunkiem zapłaty całości ceny, która podlegała uiszczeniu w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Cedent zobowiązany był potwierdzić pisemnym oświadczeniem skuteczną zapłatę ceny i fakt przejścia wierzytelności, które to oświadczenie podlegało sporządzeniu i przekazaniu cesjonariuszowi w terminie 5 dni roboczych od dnia zapłaty całości ceny.

Dowód zapłaty ceny oraz oświadczenie, o którym mowa wyżej, nie zostały złożone do akt sprawy.

W wyciągu z elektronicznego załącznika do umowy cesji wierzytelność względem pozwanego została oznaczona na kwotę 1.374,99 zł z tytułu kapitału, 145,51 zł z tytułu odsetek, 890,52 zł z tytułu kosztów.

(umowa przelewu wierzytelności k. 21-24, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji k. 25, wykaz wierzytelności do umowy przelewu wierzytelności k. 49-51)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z powołanych dokumentów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo, jako niezasadne, podlega oddaleniu w całości.

W przedmiotowej sprawie powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. nie wykazał swojej legitymacji czynnej do występowania w przedmiotowym procesie. Powód w żaden sposób nie udowodnił, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanego T. F. wynikająca z zawartej przez pozwanego w dniu 20 marca 2017 roku umowy pożyczki w wysokości dochodzonej przedmiotowym powództwem. Powód nie udowodnił, że skutecznie nabył wierzytelność względem pozwanego od (...) S.A., wobec niewykazania, iż spełnione zostały oznaczone w umowie cesji warunki zbycia wierzytelności. Przypomnieć należy, że w myśl postanowień umowy z dnia 29 września 2017 roku zbycie wierzytelności następowało pod warunkiem zawieszającym zapłaty ceny, która podlegała uiszczeniu w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Dla wykazania skutecznego przejścia wierzytelności niezbędne było zatem przedłożenie bądź dowodu zapłaty ceny przez cesjonariusza, bądź też oświadczenia o zapłacie ceny i przejściu wierzytelności, które sporządzał cedent po ziszczeniu się warunku, o którym mowa wyżej. Żaden z w/w dokumentów nie został jednak złożony do akt sprawy, w konsekwencji czego nie sposób uznać, aby powód wykazał, iż nabył ze skutkiem prawnym wierzytelności wobec T. F..

Nabycia wierzytelności dochodzonej przedmiotowym powództwem nie dowodzi także, co jest zresztą oczywiste, złożona do akt kserokopia pisma z dnia 30 lipca 2018 roku wzywającego do spłaty zadłużenia, a także zawiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności, które to pisma mogą zostać potraktowane, co najwyżej wyłącznie w kategoriach dokumentów prywatnych. Jedynie na marginesie zauważyć należy, że w aktach sprawy brak jest dowodu, nie tylko doręczenia wskazanych pism stronie pozwanej, ale choćby dowodu ich wysłania (nadania).

W konsekwencji uznać należy, że powód, od początku postępowania reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, w żaden sposób nie wykazał, że nabył wierzytelność względem pozwanego. Zgodnie zaś z treścią przepisu

art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. W przedmiotowej sprawie to powód winien udowodnić, że nabył ze skutkiem prawnym wierzytelność względem pozwanego wynikającą z przedmiotowej umowy pożyczki, i że pozwana powinna zapłacić mu należność w opisanej pozwem wysokości. Stosownie bowiem do treści art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. W przedmiotowej sprawie powód będąc podmiotem, którego istotną działalnością jest skupowanie wierzytelności pieniężnych na masową skalę, z uwagi na zakres prowadzonej działalności winien w sposób szczególny i niewątpliwy

wykazać, że nabył ze skutkiem prawnym tę konkretną, określoną wierzytelność wobec wskazanej osoby, czego jednak w sprawie nie uczynił.

Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pozwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania cywilnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żyżnowski i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148).

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwany ma obowiązek zapłaty na jego rzecz, jako cesjonariusza kwoty dochodzonej pozewem, co musiało skutkować oddaleniem powództwa w całości.

W świetle przeprowadzonych rozważań jedynie na marginesie podnieść należy, że powód nie wykazał, iż umowa pożyczki została przez pierwotnego wierzyciela wykonana. Powód oparł żądanie pozwu na przepisie art. 720 k.c., w myśl którego, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 roku, I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaze, że pożyczki udzielił. W realiach przedmiotowej umowy pożyczka miała zostać udostępniona w jednej z czterech, wybranych przez pożyczkobiorcę we wniosku o pożyczkę, form, w terminie 3 dni roboczych od dnia pozytywnej decyzji (...),

co do udzielenia pożyczki. Powyższe oznacza, iż samo podpisanie umowy przez pozwanego nie przesądzało jeszcze o tym, że pożyczkę otrzyma. Skoro tak, to powinnością powoda było wykazanie ponad wszelką wątpliwość, że pożyczkodawca spełnił umówione świadczenie na rzecz pozwanego, zwłaszcza, iż fakt ten był kwestionowany przez T. F.. Pomimo zarzutów pozwanego powód nie przedłożył żadnego dokumentu, który wykonanie umowy przez pożyczkodawcę by potwierdzał, do akt sprawy nie został także złożony wniosek o pożyczkę, który wskazywałby, jaką formę wypłaty pożyczki pozwany wybrał. Wprawdzie w umowie znalazł się zapis, że pożyczkobiorca składając podpis na umowie potwierdza odbiór pożyczki udzielonej w ramach umowy, to jednocześnie zapis ten pozostaje w sprzeczności z wcześniejszymi jej zapisami, w których mowa o 3-dniowym terminie na wypłatę pożyczki oraz różnych formach wypłaty i braku oznaczenia, która ma zastosowanie w przypadku tej konkretnej umowy. Podkreślić przy tym należy, że przedmiotowy zapis miał charakter „szablonowy” i był wpisywany w każdą z umów niezależnie od tego, jaką formę wypłaty pożyczki pożyczkobiorca wybrał i w jakiej dacie wypłata pożyczki miała nastąpić, stanowił bowiem element wzoru umowy przedkładanego konsumentowi

-pożyczkobiorcy przez przedsiębiorcę.

Wskazać wreszcie należy, że nawet gdyby hipotetycznie założyć, że pozwany otrzymał pożyczkę, czego jednak w sprawie powód nie wykazał i czego Sąd orzekający w sprawie nie przyjął, to powód i tak nie wykazał zasadności swojego żądania co do wysokości. Powód dochodził w sprawie kwoty 1.374,99 zł tytułem niespłaconego kapitału, 890,52 zł tytułem prowizji i kosztów związanych z udzieleniem pożyczki oraz odsetek w łącznej kwocie 229,27 zł. Należności wynikające z zobowiązania zaciągniętego przez pozwanego (bez wliczania odsetek) wynosiły zatem łącznie 2.265,51

zł, tymczasem z oświadczenia o wypowiedzeniu umowy sporządzonego w dniu 17 września 2017 roku jednoznacznie wynika,

że w przypadku rozwiązania umowy całkowita kwota do zapłaty wynosi 1.743,47 zł, przy czym kwota ta niewątpliwie zawierała w sobie naliczone na w/w datę odsetki karne w wysokości 35,97 zł. Pomimo zaistniałej rozbieżności powód nie wyjaśnił, w jaki konkretnie sposób należności, o których mowa, zostały wyliczone, co sprawia, że dochodzona pozwem kwota jest całkowicie nieweryfikowalna. Nie budzi przy tym wątpliwości, że skoro prowizja operacyjna była pobierana w związku z obsługą pożyczki, to po wypowiedzeniu umowy nie była już należna, o czym przesądza dodatkowo treść pkt 28 umowy, w myśl którego w przypadku wcześniejszej spłaty zobowiązania dłużnik nie uiszcza prowizji operacyjnej od niezapadłych rat. Powyższe rodzi wątpliwość odnośnie prawidłowości wyliczenia dochodzonej kwoty 890,52 zł, wobec wypowiedzenia umowy pismem z dnia 17 września 2017 roku i okresu wypowiedzenia (7 dni), maksymalna wartość opłat prowizyjnych, jakich wierzyciel mógł żądać od dłużnika, wynosiła bowiem 524,82 zł (300 zł prowizji głównej i 6x37,47 zł prowizji operacyjnej za raty od kwietnia do września 2017 roku). Wprawdzie w harmonogramie widnieje także rubryka „opłaty za czynności przed zawarciem umowy”, które miałyby być ujęte w kwocie pożyczki brutto, to i tak suma tychże opłat (250 zł) i prowizji wyliczonych

w w/w sposób daje kwotę 774,82 zł, nie zaś kwotę 890,52 zł. Wskazać wreszcie należy, że jak wynika z oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, wymagalne i niespłacone na dzień 17 września 2017 roku (a więc przed terminem płatności 6-ej raty) opłaty prowizyjne miały wynieść łącznie 214,54 zł. W tej dacie niewymagalna: opłata za czynności przed zawarciem umowy wynosiła 0 zł, opłata za udzielenie pożyczki wynosiła 114,74 zł (po 72,71 zł w szóstej i siódmej racie oraz 44,53 zł w racie ósmej), zaś prowizja operacyjna wynosiła 37,47 zł (prowizja z tytułu siódmej raty, wobec upływu okresu wypowiedzenia, nie byłaby już pobierana). Suma kwot 214,54 zł, 114,74 zł i 37,47 zł daje wynik 366,75 zł, a więc ponad dwukrotnie niższy od dochodzonej pozwem kwoty 890,52 zł tytułem prowizji oraz kosztów związanych z udzieleniem pożyczki. Powód nie wyjaśnił również od jakich kwot i za jaki okres została naliczona dochodzona w sprawie należność odsetkowa. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już w pozwie. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania. Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej.

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwany ma obowiązek zapłaty na jego rzecz kwoty dochodzonej pozwem, co musiało skutkować oddaleniem powództwa w całości.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. regulującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Strona pozwana wygrała proces w całości, a zatem należy się jej od powoda zwrot kosztów procesu w łącznej wysokości 917 zł, na którą złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej 900 zł (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz.U. 2018, poz. 265) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł.